

SAKSFRAMLEGG**Saksgang**

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Hovedutvalg teknisk, miljø og naturforvaltning	24.01.2017	17/5

Arkivsaksnr: 2016/7027

Klassering: V00/&13

Saksbehandler: Pål-Krister V. Langlid

HØRING OM FORSLAG TIL ENDRINGER I VANNRESSURSLOVEN OG JORDLOVA - UTTAELSE FRA STEINKJER KOMMUNE

Vedlegg:

Høringsbrev fra Olje- og energidepartementet m/ vedlegg:

- Høringsnotat Forslag til endringer i lov om vassdrag og grunnvann (Vannressursloven)
- Høringsnotat Forslag til endringer i lov om jord (Jordlova)

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Steinkjer kommune støtter forslag til endringer i kommunens behandling av energi- og vassdragsanlegg etter jordlova. Dette innebærer at jordlovas forbud mot omdisponering og krav til samtykke for deling ikke skal gjelde for tiltak med konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen. Steinkjer kommune legger vekt på at jordlovshensynet vil bli ivaretatt gjennom konsesjonsbehandlingen, og at landbruksmyndighetene på lik linje med andre sektormyndigheter har innsigelsesrett i slike prosesser.
2. Steinkjer kommune støtter forslag om å lovfeste i vannressursloven en tilsvarende bestemmelse som i lakse- og innlandsfiskeloven om særlig beskyttelse av laksen ved tiltak i nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder.
3. Steinkjer kommune støtter forslag om endringer i vannressursloven om konsesjonsplikt, aksomhetsplikt og forvalteransvar for grunnvann. Dette innebærer en tilsvarende regulering for grunnvann som for vassdrag.
4. Steinkjer kommune støtter forslag om endring av vannressurslovens bestemmelse om retting, slik at vassdragsmyndighetene kan pålegge retting når det konstateres forhold i strid med loven eller vedtak i medhold av loven.
5. Steinkjer kommune går imot forslag om å overføre både saksbehandling og vedtaksmyndighet for konsesjon til vannkraftverk med inntil 1 MW installert effekt til kommunene. I dag har NVE all saksbehandling i slike saker, og Fylkeskommunene vedtaksmyndighet. Kommunen begrunner dette med utfordringer med å opprettholde tilstrekkelig kompetanse og økt ressursbruk dersom en overtar et slikt forvaltningsansvar, og særlig vurderes det som krevende å overta saksbehandlingsansvaret.

Behandling i Hovedutvalg teknisk, miljø og naturforvaltning - 24.01.2017:

Silje Vangstad (Sp) foreslo følgende tillegg:

Pkt 6: Steinkjer kommune mener at både saksbehandling og vedtaksmyndighet for konsesjon til vannkraftverk med inntil 1 MW installert effekt bør legges til fylkeskommunen.

Votering:

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslaget fremmet av Vangstad fikk 6 stemmer (5Sp, 1H) og ble vedtatt.

Vedtak i Hovedutvalg teknisk, miljø og naturforvaltning - 24.01.2017:

6. Steinkjer kommune støtter forslag til endringer i kommunens behandling av energi- og vassdragsanlegg etter jordlova. Dette innebærer at jordlovas forbud mot omdisponering og krav til samtykke for deling ikke skal gjelde for tiltak med konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen. Steinkjer kommune legger vekt på at jordlovshensynet vil bli ivaretatt gjennom konsesjonsbehandlingen, og at landbruksmyndighetene på lik linje med andre sektormyndigheter har innsigelsesrett i slike prosesser.
7. Steinkjer kommune støtter forslag om å lovfeste i vannressursloven en tilsvarende bestemmelse som i lakse- og innlandsfiskekloven om særlig beskyttelse av laksen ved tiltak i nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder.
8. Steinkjer kommune støtter forslag om endringer i vannressursloven om konsesjonsplikt, aksomhetsplikt og forvalteransvar for grunnvann. Dette innebærer en tilsvarende regulering for grunnvann som for vassdrag.
9. Steinkjer kommune støtter forslag om endring av vannressurslovens bestemmelse om retting, slik at vassdragsmyndighetene kan pålegge retting når det konstateres forhold i strid med loven eller vedtak i medhold av loven.
10. Steinkjer kommune går imot forslag om å overføre både saksbehandling og vedtaksmyndighet for konsesjon til vannkraftverk med inntil 1 MW installert effekt til kommunene. I dag har NVE all saksbehandling i slike saker, og Fylkeskommunene vedtaksmyndighet. Kommunen begrunner dette med utfordringer med å opprettholde tilstrekkelig kompetanse og økt ressursbruk dersom en overtar et slikt forvaltningsansvar, og særlig vurderes det som krevende å overta saksbehandlingsansvaret.
11. Steinkjer kommune mener at både saksbehandling og vedtaksmyndighet for konsesjon til vannkraftverk med inntil 1 MW installert effekt bør legges til fylkeskommunen.

Saksopplysninger:

Olje- og energidepartementet har i brev 02.12.16 sendt ut Høring om forslag til endringer i vannressursloven og jordlova. Høringsfrist er 10.02.17.

Departementet foreslår endringer i vannressursloven på fire områder.

Det foreslås å lovfeste en tilsvarende bestemmelse som i lakse- og innlandsfiske_loven om særlig beskyttelse av laksen ved tiltak i vassdrag.

Departementet foreslår endringer om konsesjonsplikt, aktsomhetsplikt og forvalteransvar for grunnvann. Det er nødvendig med et regelverk som er tilpasset den betydelige økte aktiviteten i samfunnet knyttet til grunnvann. Gjeldende konsesjonsplikt har vist seg vanskelig å praktisere. Det foreslås derfor å innføre en tilsvarende regulering for grunnvann som for vassdrag. Det foreslås også mindre endringer for at vannressurslovens regler skal bli mest mulig lik for vassdrag og grunnvann.

Videre er det foreslått å endre vannressurslovens bestemmelse om retting. Det foreslås en presisering av at vassdragsmyndigheten kan pålegge retting når det konstateres forhold i strid med loven eller vedtak i medhold av loven.

For det fjerde foreslås endringer i vannressursloven som gir kommunene myndighet til å fatte vedtak om konsesjon til vannkraftverk med inntil 1 MW installert effekt.

Departementet foreslår endringer i kommunens behandling av energi- og vassdragsanlegg etter jordlova. Det foreslås at jordlovas forbud mot omdisponering og krav til samtykke for deling ikke skal gjelde for tiltak med konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen. Etter ordlyden i jordlova er det i dag kun tiltak etter vannressursloven som er unntatt fra omdisponeringsforbudet. Når det gjelder jordlovas bestemmelse om krav til samtykke for deling, er det allerede i gjeldende jordlov unntak for tiltak etter både vannressursloven, vassdragsreguleringsloven og energiloven.

Departementet mener det er behov for å klargjøre forholdet mellom jordlova og energi- og vassdragslovgivningen. Forslaget vil forenkle behandlingen av slike saker, samtidig som hensynet til jordvern ivaretas fullt ut gjennom konsesjonsbehandlingen.

Saksvurderinger:

Forslag om endringer i jordlova

Olje- og energidepartementet foreslår endringer i jordlova, slik at forbudet mot omdisponering etter § 9 og krav til samtykke for deling etter § 12 ikke skal gjelde for tiltak med konsesjon etter energiloven, vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven. I dag er det kun tiltak etter vannressursloven som er unntatt fra omdisponeringsforbudet. Det er allerede unntak for forbud om deling etter § 12 i alle tre lovene.

Endringsforslaget vil avvikle landbruksmyndighetenes formelle vedtaksmyndighet når det gjelder omdisponering av jord etter jordloven i saker hvor det er gitt konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen.

Dette kan vurderes som uheldig sett ut fra rene jordvernhensyn etter jordlova. Departementet begrunner imidlertid endringsforslaget med at de gjeldende bestemmelsene er vanskelige å praktisere for kommunene, samt at det har vært veldig ulik praksis mellom kommunene ved slik behandling. Samtidig kan det virke uforutsigbart for flere parter i slike saker å få en jordlovsbehandling etter at det er gjennomført full konsesjonsbehandling av tiltaket, og hvor tiltaket faktisk har fått konsesjon etter energiloven, vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven.

Departementet argumenterer for at jordlovhensyn vil bli ivaretatt i den ordinære konsesjonsbehandlingen ved at landbruksmyndighetene vil ha mulighet til å gi faglige innspill i prosessen på lik linje med andre

sektormyndigheter. Landbruksmyndighetene har også innsigelsesrett i dagens bestemmelser, slik at jordlovformålene kan kjøres fram som innsigelse i prosessen. Slik innsigelse vil bli behandlet i NVE og departementet.

Selv om den formelle vedtaksmyndigheten opphører vurderer rådmannen det slik at forslaget til endringer vil ivareta jordvern hensynene tilstrekkelig i slike saker. På samme måte som departementet legger kommunen vekt på at endringene vil fjerne tvil om rekkevidden av dagens bestemmelse, og gir en enklere og mer forutsigbar prosess for tiltakshaverne.

Steinkjer kommune er enig i forslag til endringer.

Forslag til endringer i vannressursloven

1. Særlig beskyttelse av laks:

Departementet foreslår å lovfeste en tilsvarende bestemmelse som i lakse- og innlandsfiskloven om særlig beskyttelse av laksen ved tiltak i vassdrag etter vannressursloven. Bestemmelsene er knyttet til nasjonale laksevasdrag og nasjonale laksefjorder, og har av Stortinget vært forutsatt tatt inn i vannressursloven allerede fra denne bestemmelsen ble tatt inn i lakse- og innlandsfiskloven. Steinkjer kommune støtter forslaget.

2. Vannressurslovens bestemmelser om grunnvann:

Dagens bestemmelser er vurdert å være utfordrende å tolke og praktisere både for frovaltning og tiltakshavere. Departementet mener det er nødvendig med et regelverk som er tilpasset den betydelig økte aktiviteten i samfunnet knyttet til grunnvann. Forslaget innebærer endringer om konsesjonsplikt, aktsomhetsplikt og forvalteransvar for grunnvann. De nye bestemmelsene vil da langt på veg være parallelle med bestemmelsene for vassdrag.

Steinkjer kommune mener det er naturlig å etablere mest mulig like bestemmelser for grunnvann og vassdrag i vannressursloven. Grunnvannssystemer og vassdragssystemer henger sammen, og forvaltningen av den ene ressursen vil kunne påvirke den andre. Steinkjer kommune støtter endringene.

3. Vannressurslovens bestemmelser om retting foreslås presisert, slik at vassdragsmyndighetene kan pålegge retting når det konstateres forhold i strid med loven eller vedtak i medhold av loven. Steinkjer kommune er enig i behovet for klare hjemler angående retting, både når det gjelder fysiske tiltak og krav til tiltakshavere m.m.

4. Forslag om overføring av både saksbehandling og myndighet til å fatte vedtak om konsesjon til vannkraftverk med inntil 1 MW installert effekt til kommunene. Departementet viser til energimeldingen (Meld. St. 25 (2015-2016), hvor det er signalisert et ønske om å gi kommunene myndighet til å gi utbyggingstillatelse til mindre kraftverk.

Det vises også til Meld. St. 14 (2014-2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner, som har som mål å overføre mer makt og myndighet til kommunene parallellt med etableringen av større kommuner. NVE har foreslått en modell hvor både saksbehandling/konsesjonsbehandling og vedtaksmyndighet overføres.

I dag har NVE ansvar for all saksbehandling i konsesjonsbehandlingen, mens vedtaksmyndigheten for anlegg under 1 MW er lagt til Fylkeskommunene. I perioden 2005-2015 har NVE behandlet 784 søknader om små vannkraftverk. NVE har hatt vedtaksmyndighet i 727 saker, Olje- og energidepartementet i 44 saker og Fylkeskommunene i 13 saker (etter 2010). NVE signaliserer at interessen for å bygge små vannkraftverk er betydelig mindre i dag enn for noen år tilbake. Konsesjonspliktige små vannkraftanlegg er omfattet av regelverket om konsekvsneutredninger, men har ikke krav om melding.

Steinkjer kommune er i utgangspunktet åpen for å få mer myndighet på ulike områder. Departementet er også klar på at en overføring vil bety noe redusert ressursbehov i NVE, men økt ressursbehov i kommunene. Det forventes også naturlig nok økt behov for veiledning fra NVE overfor kommunene. Departementet skriver i høringsdokumentet at økte overføringer til kommunene må følges opp i de kommende statsbudsjetter.

Steinkjer kommunen er skeptisk til overføring av saksbehandling og vedtaksmyndighet til konsesjon for vannkraftanlegg under 1 MW. Kommunene har i dag ikke kompetanse eller ressurser til å håndtere dette saksfeltet, og denne utfordringen vil trolig være enda tydeligere i mindre kommuner enn Steinkjer kommune. Forslaget vil kunne ha en positiv effekt ved at kommunen får en mer helhetlig tilnærming til slike saker, men samtidig vil det være et krevende saksfelt å gå inn i. Det vil være ytterligere utfordrende at det trolig vil bli få saker til behandling, kanskje med flere år imellom. Det vil dermed være utfordrende å klare å holde oppe nødvendig kompetanse på feltet over tid. NVE har også signalisert dette i sin utredning. Likevel foreslår departementet å overføre både saksbehandling og vedtaksmyndighet til kommunene.

Kommunen mener også det er stor usikkerhet bak Departementets intensjon om økte budsjettoverføringer til kommunene. Økte ressurser vil være avgjørende for at kommunene skal kunne håndtere denne typen saker.

En kan tenke seg en modell hvor NVE fortsatt beholder saksbehandlingsansvaret, men at vedtaksmyndigheten overføres fra Fylkeskommunene til Kommunene. NVE beskriver imidlertid at saksbehandlingstiden har økt betydelig i denne typen saker etter at Fylkeskommunene fikk vedtaksmyndighet i 2010. En vil kunne oppleve de samme utfordringene dersom en overfører myndigheten til kommunene.

Steinkjer kommune går derfor imot dette forslaget.